

Om lämnande av information om nät och planer för byg- gande av nät

Innehåll

CENTRALA ÄNDRINGAR.....	3
FÖRESKRIFTENS KONSEKVENSER	3
1 Konsekvenser	3
1.1 Samhälleliga konsekvenser	3
1.2 Ekonomiska konsekvenser	3
1.3 Övriga konsekvenser.....	5
DETALJMOTIVERING OCH ANVISNINGAR FÖR TILLÄMPNING.....	6
1 kap. Allmänna bestämmelser	6
1 Föreskriftens syfte	6
2 Tillämpningsområde.....	6
3 Definitioner.....	9
3.1 Fysisk infrastruktur	9
3.2 Aktiva nätdelar.....	9
3.3 Kartområde.....	9
3.4 Central informationspunkt.....	10
3.5 Driftstatus	10
3.6 Utrustningsutrymme	10
3.7 Visningsområde.....	10
3.8 Visningstjänst	11
3.9 Utredare av visningsbehov	11
3.10 Rutt	12
3.11 Positionens x- och y-koordinater.....	12
3.12 Positionens z-koordinat	12
3.13 Uppgift om positionens djup.....	13
3.14 Positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position.....	13
3.15 Planerat installationsdjup.....	13
3.16 Tätort.....	13
3.17 Nätaktör	14
3.18 Nättyp.....	14
2 kap. Uppgifter om nätaktören.....	14
4 Uppgifter om nätaktören	14

3 kap. Fysisk infrastruktur	15
5 Kabelvägar	15
6 Brunnar.....	16
7 Stolpar, master och torn.....	17
8 Utrustningsutrymmen	17
4 kap. Aktiva nätdelar.....	18
9 Kommunikationsnät.....	18
10 Elnät	19
11 Fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät.....	21
12 Vattentjänstnät	22
5 kap. Byggnadsplaner.....	23
13 Byggnadsplaner	23
13.1 Byggnadsplanens namn och nättyp	24
13.2 Avgränsning av projektområdet.....	24
13.3 Byggprojektets tidplan och färdighetsgrad	25
6 kap. Informationsformat och lämnande	26
14 Koordinatsystem	26
15 Positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position	26
16 Lämnande av uppgifter	27
7 kap. Ikraftträdandebestämmelser	28
17 Ikraftträdande.....	28
LAGSTIFNING	29
1 Rättsgrund	29
1.1 Finsk lagstiftning	29
1.2 EU-lagstiftning	30
2 Andra relaterade bestämmelser.....	31
REFERENSLISTA.....	33

CENTRALA ÄNDRINGAR

Genom denna föreskrift ändras 17 § 2 mom. i Transport- och kommunikationsverkets gällande föreskrift (71/2020 M, utfärdad den 4 maj 2020).

Genom denna föreskrift ändras således tidpunkten som anges i den upphävda föreskriften för när de uppgifter som specificeras i kapitel 3 och 4 i föreskriften ska vara lämnade i Positionsdatatjänsten.

Ändringen görs eftersom ibruktagandet av Positionsdatatjänsten har fördröjts. Av samma anledning ändras även rekommendationen om lämnande av uppgifter till Positionsdatatjänsten i punkt 16 i motiveringspromemorian och definitionen av en central informationspunkt i punkt 3.4 i motiveringspromemorian preciseras.

FÖRESKRIFTENS KONSEKVENSER

1 Konsekvenser

1.1 Samhälleliga konsekvenser

Med föreskriften ställs mer detaljerade krav på minimiinnehållet i de uppgifter som lämnas till den centrala informationspunkten vilket leder till att uppgifternas innehåll och kvalitet förbättras. Detta främjar ännu effektivare utnyttjande av uppgifter gällande nätinфраstruktur i samarbetet mellan nättaktörerna, det vill säga vid samutnyttjande och sambyggnad av nät. Med denna föreskrift främjas därigenom nättaktörernas byggprojekt och starten av nya byggprojekt underlättas.

Kraven i föreskriften riktas sektorövergripande på kommunikations-, energi-, vattentjänst- och trafiknätsaktörer så att föreskriften brett kan främja samarbete mellan samhällets centrala nättaktörer. Denna föreskrift har speciellt syftet att åstadkomma positiva konsekvenser för informationssamhället genom att främja byggande av snabba bredbandsförbindelser och därigenom tillgängligheten och funktionssäkerheten för förbindelserna.

Genom att främja tillgången på precisare positionsuppgifter för nätverksinfrastrukturerna än i dag strävar man också efter att påverka utvecklingen av nätens funktionssäkerhet och förebygga skador, som kabelbrott, på nätinфраstrukturen. Avsikten med föreskriften är att man vid planering av byggarbeten och inledande av grävarbeten genom en central informationspunkt ska få tillräckligt omfattande och tillförlitliga uppgifter om positionen för nätinфраstruktur och aktiva nät samt eventuellt om behov att separat på plats visa eller märka ut positionen för en del av nätinфраstrukturen för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete. På det sättet undviks grävskador på infrastrukturen, som kabelbrott, som orsakar onödiga kostnader och störningar i nätens funktion. Till exempel är el- och datakommunikationsförbindelser viktiga för att upprätthålla funktioner som är kritiska för samhället och därför bör onödiga grävskador undvikas på alla sätt.

1.2 Ekonomiska konsekvenser

På kort sikt orsakas nättaktörerna extra kostnader på grund av kravet om att lämna uppgifter till en central informationspunkt i 7 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur. Kostnader uppstår bland annat på grund av

ändringar som behövs i informationssystem m.m. för att kunna lämna uppgifterna. Storleken på de tillkommande kostnaderna varierar från nättaktör till nättaktör och beror bland annat på i vilken utsträckning deras nuvarande system är byggda enligt allmänna standarder, som används och kommer att användas i tjänsten Nätverksinformationspunkt (Verkkotietopiste.fi) och i Positionsdatatjänsten. Nättaktörerna har lämnat uppgifter om sina nätområden och byggplaner för nät redan under några år i och med att tjänsten Verkkotietopiste.fi togs i bruk, så ändringarna i informationssystemen har som regel redan gjorts till denna del. De viktigaste nättaktörerna har också redan under flera år lämnat uppgifter elektroniskt exempelvis till underleverantörer som tillhandahåller positionsuppgiftstjänster och visningstjänster och som i allmänhet använder lösningar enligt allmänna standarder i sina system. Därmed har åtminstone de viktigaste nättaktörerna redan befintliga informationssystem och gränssnitt som kan utnyttjas också för att lämna uppgifter till Positionsdatatjänsten, vilket bidrar till att minska de kostnader som föreskriften medför.

Med föreskriften preciseras lagens krav på innehållet i de uppgifter som ska lämnas till informationspunkten. Insamling av noggrannare uppgifter än i dag för den centraliserade informationspunkten kan bedömas medföra extra kostnader för nättaktörerna på kort sikt. Kostnader uppstår bland annat på grund av utveckling och underhåll av informationssystem samt noggrannare dokumentering av uppgifterna. Konsekvenserna ur en enskild nättaktörs perspektiv beror på om aktören har samlat in tillräckligt noggranna uppgifter (som x-, y- och z-koordinater eller djup) redan i dag. På längre sikt minskar harmoniseringen av uppgifterna sannolikt kostnaderna, när till exempel uppgifterna från olika nättaktörer och de informationssystem de använder är mer tillgängliga och sammankopplingsbara. Användning av enhetliga uppgifter minskar sannolikt också grävskador på nättaktörernas nätinфраstruktur och de ekonomiska kostnaderna som detta för med sig, när de som påbörjar ett jordbyggnadsarbete har tillgång till enhetliga uppgifter i stället för att innehållet i uppgifterna varierar mellan nättaktörerna såsom det gör nu.

Kommunikationsutskottet betonade i sitt utlåtande om regeringens proposition att det vid planering och realisering av den centrala informationspunkten liksom även annars i det praktiska genomförandet av regelverket bör ses till att kostnaderna håller sig så låga som möjligt så att inte kostnadsfördelarna med sambyggande minskar. Traficom har beaktat detta krav vid beredning av föreskriften och kräver endast att uppgifter som är nödvändiga för den centrala informationspunktens funktion, samarbetet mellan nättaktörerna och förebyggande av kabelskador lämnas till den centrala informationspunkten. För att undvika kabelskador är det nödvändigt för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete att med tillräcklig noggrannhet veta positionen för nätinфраstruktur och aktivt nät. Vid behov ska den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete erbjudas visningstjänst där den underjordiska nätinфраstrukturens del visas på plats för den som börjar ett jordbyggnadsarbete eller där nätinфраstrukturens del märks ut på marken. Även för effektivt förverkligande av samutnyttjande och sambyggnad och därigenom uppnående av ekonomiska kostnadsnyttor bör nättaktörerna ha tillgång till föreskriftens uppgifter om positioner och rutter för nätinфраstruktur och aktivt nät.

Konsekvenserna av att samla in de höjd- eller djupuppgifter som krävs för nätinфраstrukturer kan bedömas medföra förändringar i nättaktörernas verksamhet och därmed på kort sikt extra kostnader för nättaktörerna. Nätets installationstidpunkt har stor inverkan på vilka uppgifter som finns om näten. För äldre nät finns eventuellt inga uppgifter alls eller så kan det krävas ny mätning för att skaffa uppgifterna. Positionen för äldre ledningar och kablar är inte känd med samma noggrannhet som för nya nät som byggs. Utgångspunkten för föreskriften är att för befintliga nätinфраstrukturer krävs endast sådan höjd- eller djupinformation som

finns tillgänglig i digital form. Med avgränsningen strävar man efter att nättaktörerna inte ska orsakas orimliga extra kostnader på grund av föreskriftens krav. Av denna orsak är förpliktelsen att lämna noggrannare uppgifter till den centrala informationspunkten endast riktad till nya nät, byggda efter 1 januari 2021 och djupmätning krävs inte heller då, om djupet inte avviker från planerat förläggningsdjup. Med övergångstiden ges också nättaktörerna möjlighet att förbereda sig på de förändringar i sin verksamhet som följer av att lämna noggrannare uppgifter.

För att säkerställa att uppgifterna är jämförbara har de tekniska leveransformerna för informationen som krävs valts så att de i så stor omfattning som möjligt redan används av aktörerna och överensstämmer med befintliga rekommendationer. Av denna anledning bedöms inte kraven gällande leveransformen medföra extra kostnader för nättaktörerna.

Föreskriften innebär i praktiken inga förändringar när det gäller tillhandahållande av visningstjänst och de arbetssätt som tillämpas för detta och medför därmed inga ekonomiska konsekvenser för nättaktörerna. Nättaktörerna sätter även fortsättningsvis upp kriterier för när det är nödvändigt att tillhandahålla visningstjänst för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete, dock med beaktande av de krav som eventuellt ställs på nättaktörerna i lagstiftningen. Nättaktörerna har fortsättningsvis också möjligheten att ta in anbud på och besluta vilka underleverantörer de använder för att genomföra visningstjänsten eller alternativt utföra visningstjänsten själv. Från Positionsdatatjänsten förmedlas endast visningsbegäran till antingen en underleverantör som nättaktören utsett, till nättaktören själv eller till en utredare av visningsbehov när kriterierna som nättaktören ställt upp i tjänsten uppfylls, dvs. när man skulle gräva på visningsområdet. Föreskriften anses inte heller ha betydande konsekvenser för de aktörer som tillhandahåller visningstjänster som underleverantörer till nättaktörerna, eftersom de fortfarande kommer att ha möjlighet att erbjuda nättaktörerna visningstjänster och andra tjänster i anslutning till visning som kundtjänst till gräventreprenörerna.

I fråga om visningar behåller nättaktören alltså en möjlighet att anlita leverantören av tjänsten för utredning av position att fatta beslutet eller att själv fatta beslutet om det slutliga visningsbehovet i situationer där Positionsdatatjänsten skulle förmedla visningsbegäran till leverantören av visningstjänsten på basis av de uppgifter som den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete eller nättaktören har anmält till Positionsdatatjänsten.

1.3 Övriga konsekvenser

Lämnande av noggrannare uppgifter enligt föreskriften kan anses ge nättaktörerna indirekta positiva konsekvenser. Ett ökat samutnyttjande och sambyggande av nätinfrastruktur minskar antalet separata grävarbetsplatser hos nättaktörerna samt de olägenheter som arbetsplatserna medför för trafikens smidighet och säkerhet samt tillgängligheten.

DETALJMOTIVERING OCH ANVISNINGAR FÖR TILLÄMPNING

1 kap. Allmänna bestämmelser

I detta kapitel behandlas föreskriftens syfte, tillämpningsområde och de definitioner som används i föreskriften.

1 Föreskriftens syfte

Föreskriften har som syfte att säkerställa tillräcklig noggrannhet och jämförbarhet för de data som lämnas till den centrala informationspunkten. Genom föreskriften ställs mer detaljerade krav på vilka uppgifter om fysisk infrastruktur, aktiva nät-delar samt byggnadsplaner för nät nätaktörerna ska lämna till den centrala informationspunkten och med vilken noggrannhet uppgifterna ska lämnas. Med föreskriften förenhetligas innehåll och kvalitet för de uppgifter som lämnas till den centrala informationspunkten.

Föreskriftens syfte är att minska felsituationer orsakade av jordbyggnadsarbeten. När uppgifter som är noggrannare än i dag lämnas till den centrala informationspunkten blir det möjligt med tillgång till uppgifter som är tillräckligt noggranna för att säkert utföra jordbyggnadsarbeten och för att undvika kabel- och rörskador samt övriga skador på grund av jordbyggnadsarbeten. Föreskriften har som syfte att bidra till att öka samhällets resiliens mot fel och störningar samt förebygga oavsiktliga skador som uppstår i samband med byggande av nät eller andra jordbyggnadsarbeten.

Föreskriften har också som syfte att främja samarbetet mellan nätaktörerna genom att med hjälp av den centrala informationspunkten öka nätaktörernas kännedom om andra nätaktörers byggnadsprojekt och positionen för fysisk nätinfrastuktur. Med hjälp av den centrala informationspunktens omfattande och tillräckligt noggranna uppgifter om fysisk nätinfrastuktur och byggnadsplaner för nät kan nätaktörerna såväl inom branscherna som sektorövergripande planera byggande och ibruktagande av sina nät med utnyttjande av andra nätaktörers byggnadsplaner eller fysiska nätinfrastuktur och därmed genom samarbete sänka kostnaderna för byggande och driftsättning av sina nät.

Föreskriften innehåller tekniska krav om i vilken form och hur nätaktörerna ska lämna uppgifter till den centrala informationspunkten. Syftet med kravet gällande leveransform för uppgifterna är att säkerställa att de uppgifter som lämnas är jämförbara och lätt kan användas utan onödiga omvandlingar.

I föreskriften ställs nödvändiga krav för den centrala informationspunktens funktion som säkerställer att den centrala informationspunkten fungerar och kan utnyttjas i praktiken.

2 Tillämpningsområde

Föreskriften tillämpas på lämnande av uppgifter om kommunikations-, energi-, vattentjänst- och trafiknät till en central informationspunkt. De uppgifter som ska lämnas är uppgifter om nätaktören (kapitel 2), nätens fysiska infrastruktur (kapitel 3), uppgifter om positionen för kablar, rör och jämförbara delar av aktivt nät (kapitel 4) samt uppgifter om byggnadsplaner (kapitel 5). I föreskriften bestäms utöver minimiinnehållet i ovan nämnda uppgifter också om form och lämnande av

uppgifterna (kapitel 6) samt ikraftträdande av föreskriftens förpliktelser (kapitel 7).

Med nättaktör avses med stöd av 2 § i lagen om sambyggande och samutnyttjande en ägare eller innehavare av ett nät som omfattas av lagens tillämpningsområde eller av fysisk infrastruktur i anslutning till ett sådant, eller ett teleföretag. Föreskriften tillämpas när det gäller planerade byggnadsarbeten även på nättaktörer som ännu bara planerar byggande av sitt nät.

Litet antal användare, geografiskt begränsat och ekonomiskt av liten betydelse

Föreskriften tillämpas inte på sådana nättaktörer vars verksamhet riktar sig till ett litet antal användare och är geografiskt begränsad samt ekonomiskt mindre betydelsefull. Alla ovan nämnda förutsättningar ska uppfyllas för att en nättaktör ska vara utanför tillämpningsområdet. Om en aktör hör till lagens och därmed även föreskriftens tillämpningsområde avgörs genom tolkningar från fall till fall.

Transport- och kommunikationsverket bedömer som utgångspunkt att en nättaktör är utanför lagens och föreskriftens tillämpningsområde om verksamheten riktar sig till ett litet antal användare (färre än 100 användare), är geografiskt begränsad (nätets totala omfattning är mindre än 5 km) och ekonomiskt mindre betydelsefull (omsättning under 10 000 euro/redovisningsperiod). Sådana små aktörer kan vara till exempel icke yrkesmässiga enskilda vattenandelslag och väglag som verkar inom ett litet område. Ändringar i en nättaktörs verksamhet, till exempel utökning av verksamheten, kan även påverka huruvida aktören ingår i föreskriftens tillämpningsområde.

Föreskriften tillämpas inte på bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag eller därmed jämförbara sammanslutningar, som i sambyggnads- och samutnyttjandelagen har avgränsats utanför definitionen av nättaktör. Ovan nämnda aktörers nät är typiskt begränsade och byggda för de egna kunderna och det huvudsakliga syftet med dem är inte att skapa ekonomisk nytta.

Tillämpning på säkerhetsnätsverksamhet

Även säkerhetsnätsverksamhet som hör till tillämpningsområdet för lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (10/2015) [1] faller utanför föreskriftens tillämpningsområde. Detta gäller ett myndighetsnät som ägs och förvaltas av staten och vars uppgift är att säkerställa störningsfri och avbrottsfri kommunikation för samarbetet mellan den högsta statsledningen och myndigheter och andra för samhällets säkerhet viktiga aktörer samt säkerställa tillgängligheten, integriteten och konfidentialiteten för information som behövs i beslutsfattande och ledning.

Tillämpning på offentliga samfund

Föreskriften tillämpas på offentliga samfund bara till den del det gäller ett nät som ägs eller förvaltas av ett offentligt samfund. När en kommun äger till exempel bolagiserade nättaktörer är utgångspunkten att var och en av de kommunalt ägda nättaktörerna svarar för att lämna uppgifter och kommunen behöver inte lämna uppgifterna dubblerat.

Tillämpning på vattentjänstnät

Även det vattenledningsnät som är avsett för leverans av hushållsvatten har avgränsats enligt lagen om sambyggnad och samutnyttjade utanför föreskriftens tillämpningsområde. I lagen och i föreskriften avses med vattentjänstnät spillvattennät och avloppsnät för dagvatten, och vattenledningsnät ingår inte i definitionen. Till denna del gäller skyldigheten att lämna uppgifter endast spillvattennät och avloppsnät för dagvatten.

Tillämpning på fysisk infrastruktur

Föreskriften tillämpas endast på sådan fysisk infrastruktur där det är möjligt att installera delar till annat nät som kablar eller antenner till kommunikationsnät. Det vill säga uppgifter om kabelvägar ska lämnas om det fortfarande är tekniskt möjligt att installera nya delar av aktivt nät på kabelvägen. På motsvarande sätt tillämpas föreskriften endast på sådana planerade byggnadsarbeten som möjliggör sambyggnad av nät. Det är dock inte avsikten att en nätaktör kan tolka detta undantag fritt efter sin egen åsikt. En nätaktör ska meddela sina planerade byggnadsarbeten och sin fysiska infrastruktur till den centrala informationspunkten, såvida inte nätaktören kan motiverat utesluta möjligheten till samutnyttjande med en annan nätaktör nu eller i framtiden när det gäller det aktuella byggnadsarbetet eller den aktuella fysiska infrastrukturen. Transport- och kommunikationsverket har till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av skyldigheten att lämna minimiuppgifter till den centrala informationspunkten. Påföljderna för försummelse av förpliktelsen att lämna uppgifter bestäms i 10 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur.

Lämnande och uppdatering av uppgifter

En nätaktör ska genom den centrala informationspunkten ge tillgång till de uppgifter som föreskriften förutsätter samt ändringar gällande dessa, i digital form enligt kapitel 6 och utan ogrundat dröjsmål. Det är också möjligt att lämna de uppgifter som krävs via någon tjänsteleverantör. Uppgifter gällande planerade byggnadsarbeten ska vid behov uppdateras när projektet framskrider.

Föreskriftens förpliktelser tillämpas inte retroaktivt och föreskriften förpliktigar inte till ny kartläggning av uppgifter. Nätaktören lämnar uppgift som gäller till exempel positionen vid mätögonblicket till den centrala informationspunkten och behöver inte senare uppdatera uppgiften till exempel på grund av ändringar av markytan. Även definitionen av tätort är bunden till byggnadstidpunkten det vill säga kravet på positionsnoggrannhet ändras inte om området senare faller inom ramen för definitionen av tätort.

Lämnande av uppgifter från den centrala informationspunkten

I föreskriften föreskrivs inte om den centrala informationspunktens funktion, som om vem som kan fråga efter uppgifter, vilka uppgifter som lämnas till den som frågar eller om informationspunktens informationssäkerhet. Transport- och kommunikationsverket kan neka till att lämna uppgifter enligt 5 § 2 mom. i lagen i en situation där lämnande av uppgifter anses äventyra nätens informationssäkerhet, allmän eller nationell säkerhet eller företags- och affärshemligheter. Som statsförvaltningsmyndighet har Transport- och kommunikationsverket också en allmän skyldighet att sörja för säker hantering av informationsmaterial som grundar sig på lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) [2].

Enligt offentlighetslagen ska verket se till att dess handlingar och datasystem samt uppgifterna i dem är behörigen tillgängliga, användbara, skyddade och integrerade samt sörja även för andra omständigheter som påverkar kvaliteten på

uppgifterna med beaktande av uppgifternas betydelse och ändamål samt de riskfaktorer som riktar sig mot handlingarna och datasystemen samt de kostnader som orsakas av datasäkerhetsåtgärderna. Transport- och kommunikationsverket är också bundet av lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), med stöd av denna lag utfärdad förordning av statsrådet om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019) [3] samt andra författningar och anvisningar gällande säker behandling av information.

3 Definitioner

I denna paragraf i föreskriften beskrivs de definitioner som används i föreskriften. I föreskriften strävar man efter att i så stor utsträckning som möjligt utnyttja de begrepp som definieras i lagen om sambyggnad och samutnyttjade och å andra sidan har definitionerna utformats så att de inte står i strid med definitionerna i lagen.

3.1 Fysisk infrastruktur

Med fysisk infrastruktur avses enligt 2 § 1 mom. 5 punkten i lagen om sambyggnad och samutnyttjade av nätinfrastuktur strukturer, konstruktioner och byggnader samt delar av sådana, som är avsedda att rymma delar av ett nät utan att de själva blir en aktiv del av nätet. För definitionen är det viktigt att det till exempel i ett rör kan förläggas andra nätdelar och att därigenom exempelvis ett fjärrvärmerör eller gasrör inte utgör fysisk infrastruktur utan är en del av det aktiva nätet. Å andra sidan utgör kabelvägar som är en del av ett sådant rör fysisk infrastruktur enligt föreskriften. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller endast sådan fysisk infrastruktur där det är möjligt att installera andra nätdelar (se punkt 3.2).

Fysisk infrastruktur utgörs enligt motiveringen till lagen (RP 116/2015 rd) exempelvis av skyddsror, kabelkanaler, kontroll- och kabelbrunnar, fördelningsskåp, stolpar, master, torn, antennutrustning samt byggnader, speciellt byggnaders yttre ytor. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (nedan sambyggnadsdirektivet) [4] täcker dock definitionen inte kablar eller så kallade svarta fibrer, utan dessa utgör delar av det aktiva nätet.

Med uppgifter om nätens fysiska infrastruktur avses uppgifter om infrastrukturens position och rutter, typ, nuvarande användning samt kontaktpunkt. I föreskriftens kapitel 3 bestäms mer detaljerat om minsta innehåll i de uppgifter som lämnas om fysisk infrastruktur till den centrala informationspunkten.

3.2 Aktiva nätdelar

Med kablar, rör och jämförbara aktiva nätdelar avses till exempel tele- och elkablar samt fjärrvärme-, gas- och avloppsrör som inte nödvändigtvis hör ihop med fysisk infrastruktur. Definitionen täcker därigenom även kablar och så kallade svarta fibrer i fibernät. I föreskriftens kapitel 4 bestäms mer detaljerat om minsta innehåll i de uppgifter som lämnas om aktiva nätdelar till den centrala informationspunkten.

3.3 Kartområde

Med kartområde avses ett område i meter som börjar omedelbart vid positionen för en underjordisk nätinfrastuktur eller vid visningsområdets gräns och finns ho-

risontellt på båda sidorna om eller omkring infrastrukturen eller områdets geometri där den som planerar grävning och frågar efter positionsuppgift för den underjordiska nätinstrukturen skickas av Positionsdatatjänsten en karta som anger infrastrukturens position. Inom kartområdet ska man gräva enligt näaktörens grävanvisningar. Förutom kartan som anger infrastrukturens position skickar Positionsdatatjänsten också grävanvisningen till den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete.

Kartområdet kan vara i formen x-y meter, det vill säga ett område med gränser, eller områdets geometri. Om inget visningsområde har definierats för infrastrukturen, börjar kartområdet direkt från infrastrukturen, det är således i formen 0-y meter. Om det inte finns något kartområde (det finns bara ett visningsområde), är kartområdets värde 0 (noll). I princip, ju viktigare infrastruktur eller ju oprecisare positionen för infrastrukturen är, desto bredare är dess kartområde.

3.4 Central informationspunkt

Med central informationspunkt avses tjänsten Nätverksinformationspunkt (Verkkotietopiste.fi) och Positionsdatatjänsten som Transport- och kommunikationsverket tillhandahåller med stöd av lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinfrastuktur (276/2016).

Positionsdatatjänsten är en ny tjänst som öppnas 2024 och som hanterar informationen som avses i kapitel 3 och 4 om nätens underjordiska infrastruktur.

Nätverksinformationspunkt (verkkotietopiste.fi) är en tjänst som tillhandahålls av Transport- och kommunikationsverket och som hanterar information enligt kapitel 3 och 5 i föreskriften om nätens fysiska infrastruktur och byggnadsplaner för nät.

3.5 Driftstatus

Med driftstatus avses uppgift om huruvida en underjordisk infrastruktur är installerad men inte i drift eller är tagen ur drift. Även om infrastrukturen, till exempel en kabel, inte är i drift, finns det skäl att behålla dess position i nätinformationssystemen och dess positionsuppgifter ska lämnas till Positionsdatatjänsten så att inte heller existensen av en sådan kabel kommer som en överraskning för till exempel den som utför ett jordbyggnadsarbete. En kabel som är tagen ur drift behöver nog inte något visningsområde och även kartområdet kan vara smalt.

3.6 Utrustningsutrymme

Med utrustningsutrymme avses skåp, kapsling, byggnad eller byggnadsdel där nätinfrastuktur har placerats eller ska placeras och som är lämpad för samutnyttjande. Om det inte är möjligt att samutnyttja utrymmet är det inte frågan om utrustningsutrymme enligt definitionen i denna föreskrift.

3.7 Visningsområde

Med visningsområde avses ett område i meter som börjar omedelbart vid positionen för underjordisk nätinfrastuktur och finns horisontellt på båda sidorna om eller omkring infrastrukturen eller områdets geometri där den som planerar grävning och frågar efter positionsuppgift för en underjordisk nätinfrastuktur meddelas av Positionsdatatjänsten att en visning krävs samt förmedlar visningsbegäran till den som utför visningar för näaktören. Den som frågar skickas också en karta över infrastrukturens position, men det betonas att man inte får gräva vid objektet innan visningen av infrastrukturen är utförd.

Om näaktören har meddelat Positionsdatatjänsten att visningsbegäran inte ska styras till den som utför visningar, styr Positionsdatatjänsten frågan till utredning av visningsbehovet där man slutligt fattar beslutet om huruvida visning krävs eller inte.

Visningsområdet är i formen 0-y meter eller områdets geometri. Visningsområdet börjar vid infrastrukturen och fortsätter fram till att grävarbete kan göras säkert utan visning. Efter detta börjar kartområdet, om det specificeras. Visningsområde och kartområde kan inte överlappa varandra. Om det inte finns något visningsområde, är värdet för visningsområdet 0 (noll). Antingen ett kartområde eller ett visningsområde ska alltid vara specificerat. I princip, ju viktigare infrastruktur eller ju oprecisare positionen är, desto bredare är dess visningsområde.

För elkablar med en spänning på 110 kV eller mer är visningsområdet samma som det övervakningsområde som eldistributionsbolaget specificerat för kabeln i fråga.

3.8 Visningstjänst

Med visningstjänst avses visning på ort och ställe, där positionen för en kabel eller en annan del av nätet visas av den som utför näaktörens visningar för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete eller märks ut på marken.

Positionsdatatjänsten tillhandahåller inte själv visningstjänst, utan tjänsten tillhandahålls av ägaren eller innehavaren till ifrågavarande kabel eller annan nät-del (nät), eller en entreprenör eller annan tjänsteproducent som handlar för deras räkning (tillhandahållare av visningstjänst). Av näaktören får Positionsdatatjänsten uppgift om den/de tillhandahållare av visningstjänsten som näaktören anlitar, eller uppgift om att näaktören gör visningarna själv, och/eller uppgift om utredare av visningsbehov samt förmedlar visningsbegäran/visningsuppdraget till tillhandahållare av visningstjänsten eller till näaktören eller till utredaren av visningsbehovet.

Tillhandahållare av visningstjänsten kan verka inom många områden i Finland och näaktören ska därför till Positionsdatatjänsten per postnummerområde ange vilken tillhandahållare av visningstjänst som verkar inom vilket postnummerområde inom näaktörens område. Alternativt kan näaktören ange området/områdena för sin tillhandahållare av visningstjänst som geometri. På så sätt kan Positionsdatatjänsten förmedla begäranden om visning till rätt tillhandahållare av visningstjänst.

Avsikten är att visningsbegäranden och till dem relaterade dokument förmedlas mellan Positionsdatatjänsten och den som utför näaktörens visningar via tjänstens elektroniska gränssnitt eller via ett elektroniskt användargränssnitt, men det är också möjligt att använda e-post. Om e-post används på begäran av den som utför näaktörens visningar ska denna se till att e-postmeddelanden behandlas utan obefogat dröjsmål och att de åtgärder som hänför sig till visningsbegäranden dokumenteras och dokumenten skickas till Positionsdatatjänsten.

3.9 Utredare av visningsbehov

Med utredare avses av visningsbehov en aktör till vilken Positionsdatatjänsten efter att fått näaktörens specificerade begäran om visning av underjordisk infrastruktur förmedlar denna begäran till fortsatt utredning. Utredaren av visningsbehovet kan vara antingen av näaktören utsedd och till Positionsdatatjänsten anmäld tillhandahållare av positionsutredningstjänst, eller själva näaktören.

I enlighet med nätaktörens specificering till Positionsdatatjänsten förmedlar Positionsdatatjänsten en visningsbegäran antingen direkt till den som utför nätaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet.

Vid behov utreder utredaren av visningsbehovet ytterligare den av Positionsdatatjänsten förmedlade visningsbegäran så att grävorna får alla nödvändiga visningar och att obehövliga visningar inte utförs.

Att anlita en utredare får inte medföra kvalitetsproblem i svaren till den som frågat efter positionsuppgift (bl.a. fördröjning, behövliga visningar som inte utförs, fel i uppgifter, osv.).

Arbete av utredare av visningsbehov med Positionsdatatjänsten: se punkt 16
Lämnande av uppgifter.

3.10 Rutt

Med rutt avses flera likadana kabelvägar eller ledningar eller rör i ett aktivt nät, som går längs en och samma oavbrutna sträckning (exempelvis samma schakt eller kabelhylla på bro). På en rutt kan endast anges infrastruktur av en enda typ. Detta betyder att till exempel kabelvägar, kopparkablar och fiberkablar som går i samma dike inte kan anges som en rutt, utan varje kategori enligt föreskriften ska anges som sin egen rutt. På motsvarande sätt ska bland annat antalet kabelvägar eller aktiva nätdelar vara lika längs den angivna rутten. Om till exempel antalet kablar som går längs ett schakt förändras längs vägen kan inte kablarna som går längs vägen anges som en rutt, utan rутten ska delas upp i flera rutter alltid när antalet kablar förändras.

3.11 Positionens x- och y-koordinater

Med positionens x- och y-koordinater avses mittpunkten för ett punktformigt objekt, mittlinjen för ett linjeformat objekt och kantlinjerna för ett områdesliknande objekt. X-koordinaten avser östkoordinaten och y-koordinaten nordkoordinaten. Som koordinatsystem används koordinatsystemet ETRS-TM35FIN (se punkt 14).

När uppgifter lämnas till den centrala informationspunkten om positionens x- och y-koordinater ska samtidigt också uppgift om positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position anges (se punkt 3.14).

3.12 Positionens z-koordinat

Med positionens z-koordinat avses höjd för en underjordisk struktur, som ett rör, en brunn eller en kabels övre yta i det nationella höjdsystemet N2000. Med positionens z-koordinat avses dock i fråga om ej trycksatta dag- och spillvattenavlopp vattenflödets höjd i det nationella höjdsystemet N2000. När djupet anges som höjd i det nationella höjdsystemet påverkar inte eventuell markbearbetning tillförlitligheten för den uppgivna positionsuppgiften.

Föreskriften ålägger att lämna uppgift om z-koordinaten i vissa fall, nätaktören kan också lämna uppgiften frivilligt. Om uppgift om z-koordinaten lämnas ska enligt punkt 15 i föreskriften också z-koordinatens positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position anges (se punkt 3.14).

Föreskriften ger möjlighet att lämna djupuppgift på två olika sätt (positionens z-koordinat eller positionens djupuppgift). I första hand ska man alltid lämna uppgift om z-koordinat, om både z-koordinat och djupuppgift finns tillgängliga.

3.13 Uppgift om positionens djup

Med uppgift om positionens djup avses djup för en underjordisk struktur, som ett rör, en brunns eller en kabels övre yta från markytan (se punkt 15).

3.14 Positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position

Med positionsnoggrannhet avses uppgift om hur mycket den angivna positionen kan avvika från verklig position. Positionsnoggrannheten ska uppges som talvärde (\pm meter). Denna positionsnoggrannhet används såväl för punkt-, linje- som områdeslika objekt. För ett punktformigt objekt antas positionsnoggrannheten vara samma för såväl x- som y-koordinaten. För ett linjeformat objekt skapar positionsnoggrannheten en buffert eller ett skyddsområde på linjens båda sidor och för områdeslika objekt skapar positionsnoggrannheten ett buffert-/skyddsområde på båda sidor av områdets gränslinjer.

När det gäller definitionen av positionsnoggrannheten har man utgått från att alla meddelade nätdelar finns inom det område som bestäms av den angivna positionen och dess positionsnoggrannhet. En nättaktör ska bestämma den positionsnoggrannhet som anges baserat på detta antagande och inte till exempel så att den största delen av nätets delar finns inom det angivna området.

Enligt punkt 15 i föreskriften (se punkt 15) ska en nättaktör lämna positionsnoggrannhet för positionens x- och y-koordinater samt även för positionens z-koordinat eller positionens djupuppgift i samband med att dessa uppgifter anges.

Med sättet att bestämma position avses i denna föreskrift uppgift om det sätt som positionen är bestämd på (se punkt 15).

3.15 Planerat installationsdjup

Med planerat installationsdjup avses installationsdjup enligt nätets byggnadsplan. Uppgiften lämnas med den noggrannhet som behövs för planering av installationsdjupet före installation av nätet. Det krävs inte jordmånsundersökningar för att lämna uppgiften, men om en del av rutten baserat på jordmånsundersökningar är planerad att byggas på ett avvikande installationsdjup ska även denna information synas i det planerade installationsdjupet.

3.16 Tätort

Med tätort avses en koncentration av bebyggelse enligt Statistikcentralens definition [6]. En statistisk tätort enligt Statistikcentralens definition är en byggnadsgrupp med minst 200 invånare, där avståndet mellan byggnaderna i allmänhet inte överstiger 200 meter. Vid avgränsning av tätort beaktas utöver bostadsbyggnader också bland annat affärs-, kontors- med flera byggnader som används som arbetsplatser. Administrativa områdesindelningar, som kommungränser har ingen inverkan på bildningen av tätorter.

Finlands miljöcentral producerar tätortsavgränsning som även Statistikcentralen använder i sin statistik. Utgångspunkten för statistisk tätortsavgränsning är följning av samhällsstrukturen. Materialets resolution är en kvadrat med måtten 250 x 250 meter.

Tätortsavgränsning överensstämmande med föreskriften kan fås i vektorform från miljöförvaltningens gemensamma webbtjänst [7].

3.17 Nätaktör

Med nätaktör avses alla ägare eller innehavare av kommunikations-, energi-, vattentjänst- och trafiknät.

Detta innebär att till exempel företag, andelslag och offentliga samfund kan vara nätaktörer i föreskriftens mening när det gäller nätverksamhet som utövas. Till exempel en kommun som utöver gatunätet har ett eget kommunikationsnät och vattentjänstnät är en nätaktör som avses i föreskriften när det gäller kommunikations-, vattentjänst- och trafiknäten.

Enligt lagen om sambyggnad och samutnyttjande avses med trafiknät landsvägar, gator, enskilda vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser samt andra liknande trafikområden.

3.18 Nättyp

Med nättyp avses uppgift om huruvida det är frågan om ett kommunikationsnät, elnät, fjärrvärmenät, fjärrkylanät, gasnät, vattentjänstnät eller trafiknät. Denna uppgift är obligatorisk vid lämnande av alla uppgifter.

En nätaktör kan när bygnadsplaner och uppgifter om fysisk infrastruktur lämnas också välja mer än en nättyp. Exempelvis kan såväl vattentjänst- som trafiknät byggas i samma projekt eller så kan det gå till exempel kabelvägar för kommunikationsnät och elnät i samma rutt.

2 kap. Uppgifter om nätaktören

I detta kapitel definieras de uppgifter som nätaktören ska lämna till den centrala informationspunkten i samband med lämnande av varje uppgift.

4 Uppgifter om nätaktören

I samband med att nätuppgifter och bygnadsplaner för nät lämnas ska nätaktören lämna uppgifter om nätaktörens namn och FO-nummer samt uppgifter om e-postadress till nätaktörens kontaktperson eller kontaktpunkt. Dessa uppgifter utgör en del av de grundläggande uppgifter om nät, fysisk infrastruktur och bygnadsplaner som sparas i den centrala informationspunkten.

Dessutom ska nätaktören när det gäller lämnande av uppgifter enligt kapitel 3 (Fysiska infrastrukturer) och 4 (Aktiva nätdelar) uppgifter:

1. telefonnummer till nätaktörens kontaktperson eller kontaktpunkt samt
2. uppgifter om namn, kontaktperson/kontaktpunkt och kontaktuppgifter till den som utför nätaktörens visningar, alltså till den som tillhandahåller visningstjänsten samt uppgift om postnummerspecifika områden där tillhandahållaren av nätaktörens visningstjänst är verksam, eller alternativt uppgift om att nätaktören utför visningarna själv samt
3. uppgifter om namn, kontaktperson/kontaktpunkt och kontaktuppgifter till nätaktörens eventuella utredare av visningsbehov.

De uppgifter som ska lämnas beror alltså på vilken information som är på väg att lämnas. Om det är frågan om lämnande av nätuppgifter ska uppgifter om nätets ägare lämnas och om bygnadsplaner lämnas uppgift om beställaren av byggnadsarbetet.

Föreskriften förpliktigar till att lämna uppgift om kontaktperson eller -punkt. Kontaktpunkten kan vara till exempel företagets kundtjänst eller projektledaren hos byggnadsprojektets huvudentreprenör. Det väsentliga är dock att den angivna kontaktpersonen eller kontaktpunkten i praktiken kan svara på begäranden om sambyggande och samutnyttjande av ifrågavarande nät eller byggnadsprojekt eller kan hjälpa till vid frågor gällande ledningsutredning.

Dessutom är det viktigt att den angivna kontaktpersonen eller kontaktpunkten är tillgänglig. Därför bör också frånvaro som semestrar och sjukledigheter beaktas när kontaktperson eller kontaktpunkt bestäms liksom eventuella reservarrangemang.

Rekommendationer

När det gäller kapitel 3 (Fysisk infrastruktur) och 4 (Aktiva nätdelar) rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att även veckodagar och klockslag då numret svarar anges i samband med telefonnummer.

3 kap. Fysisk infrastruktur

I detta kapitel i föreskriften beskrivs mer i detalj förpliktelserna gällande lämnande av uppgifter om fysisk infrastruktur (se punkt 3.1).

5 Kabelvägar

Med kabelväg avses fysisk infrastruktur som lämpar sig för samutnyttjande och där det även i efterhand kan placeras ledningar om det finns plats på kabelvägen. Med kabelväg avses därmed inte till exempel skyddsrännor som monteras över kabeln. Uppgifter om kabelvägar ska lämnas om det fortfarande är tekniskt möjligt att installera nya aktiva nätdelar, som kablar, på kabelvägen.

Minimiuppgifterna gällande kabelvägar har bestämts utifrån vad som är nödvändigt för att göra en begäran om samutnyttjande av kabelvägen, men också för att genomföra kabelinformationstjänsten, eftersom uppgifterna gällande kabelvägar även är nödvändiga för att undvika grävskador.

För kabelvägar ska anges uppgift om till vilket nät (kommunikationsnät, elnät, fjärrvärmenät, fjärrkylanät, gasnät, vattentjänstnät eller trafiknät) kabelvägen hör (nättyp). Detta är väsentligt eftersom vissa aktörer kan verka inom flera branscher och nätet av denna anledning inte alltid är möjligt att definiera baserat på vem som gjort anmälan.

Uppgifterna gällande kabelvägar kan lämnas antingen som enskilda kabelvägar eller som rutter omfattande flera kabelvägar. Nätaktören kan själv avgöra vilken uppgift som lämnas. För kabelvägar ska det också anges om den angivna uppgiften gäller en rutt eller en enskild kabelväg. Om nätaktören uppger kabelvägar som rutt i stället för som enskilda kabelvägar, ska nätaktören lämna även uppgift om antalet kabelvägar som ingår i rутten. Om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup för kabelvägar på samma rutt avviker från varandra, anges för rутten uppgift om det grundaste installationsdjupet där kabelvägen finns närmast markytan.

Kabelvägarna är byggda före den 1 januari 2021

För kabelvägar byggda före den 1 januari 2021 ska positionens x- och y-koordinater anges. Positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup behöver

anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om näaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem. Dessutom ska näaktören ange kabelvägens byggår, om uppgiften finns tillgänglig. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete bland annat för att bedöma positionsuppgiftens tillförlitlighet.

Kabelvägarna är byggda den 1 januari 2021 eller senare

För kabelvägar byggda den 1 januari 2021 eller senare ska positionens x- och y-koordinater anges. Dessutom lämnas antingen positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup, om en kabels djup avviker från det planerade installationsdjupet eller om uppgiften har mätts av något annat skäl samt det planerade installationsdjupet. Näaktören ska även ange kabelvägens byggår.

Dessutom ska näaktören till den centrala informationspunkten meddela kabelvägarnas positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position (se punkt 3.14), driftstatus, kartområde, visningsområde samt uppgift om huruvida Positionsdata-tjänsten förmedlar visningsbegäran till den som utför näaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att näaktören för kabelvägar anger också typinformation som finns i nätinformationssystemet, som typmärkning, material eller diameter och uppgift om huruvida kabelvägen utgör en del av en bro i den utsträckning som detta är till nytta för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete eller en näaktör som planerar samutnyttjande. Det är frivilligt att lämna denna information.

Dessutom rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att näaktören även meddelar ruttens bredd (meter) om näaktören anmäler kabelvägarna som en rutt i stället för enskilda kabelvägar.

6 Brunnar

Med brunnar avses som utgångspunkt alla underjordiska brunnar som lämpar sig för samutnyttjande och där det har placerats eller där avsikten är att placera nätinfrastruktur. Sådana brunnar är bland annat kabel- och kontrollbrunnar.

För brunnar ska anges uppgift om till vilket nät (kommunikationsnät, elnät, fjärrvärmenät, fjärrkylanät, gasnät, vattentjänstnät eller trafiknät) brunnen hör (nättyp). Detta är väsentligt eftersom vissa aktörer kan verka inom flera branscher och nätet av denna möjlighet inte alltid är möjligt att definiera baserat på vem som gjort anmälan.

För brunnar ska positionens x- och y-koordinater anges. Positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup för locket till en underjordisk brunn eller identifieringsuppgift för brunnens lokaliseringssond behöver anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om näaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem.

För brunnar ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14).

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att näaktören för brunnar anger också typinformation som finns i nätinformationssystemet, som typmärkning, material eller diameter i den utsträckning som detta är till nytta för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete eller en näaktör som planerar samutnyttjande. Det är frivilligt att lämna denna information.

7 Stolpar, master och torn

Med stolpar avses stolpar lämpade för samutnyttjande som luftledningsstolpar och belysningsstolpar. Med master avses bland annat olika slags masskommunikationsmaster och med torn avses höga självbärande konstruktioner som skiljer sig från master i det att de inte behöver stagning.

För stolpar, master och torn ska anges uppgift om till vilket nät (kommunikationsnät, elnät, fjärrvärmenät, fjärrkylanät, gasnät, vattentjänstnät eller trafiknät) stolpen, masten eller tornet hör (nättyp). Detta är väsentligt eftersom vissa aktörer kan verka inom flera branscher och nätet av denna möjlighet inte alltid är möjligt att definiera baserat på vem som gjort anmälan.

För stolpe och mast ska dessutom anges om de är stagade, såvida uppgiften finns dokumenterad. Staging betyder att masten stöds med så kallade stagningsvagnar som är fästa i marken. Antalet stag beror på stolpens eller mastens höjd. Uppgiften är väsentlig, eftersom stolpen eller masten med stag klarar en större last och därigenom är sannolikheten att kunna utnyttja den för sambyggande större.

Dessutom ska typuppgift anges för stolpe, mast eller torn. För mass- eller målinriktade kommunikationsnät är typen antingen fackverksmast, stolpmast eller annan.

Typen för stolpar, master eller torn i elnät är antingen lågspänningsnät, mellanspänningsnät, högspänningsnät, utomhusbelysningsnät eller annan.

I trafiknät är typen för stolpar, master eller torn vägledning, övervakning eller annan.

För stolpar, master och torn ska positionens x- och y-koordinater samt positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position anges (se punkt 3.14).

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att näaktören för stolpar, master och torn även anger den uppgift om deras installationsår och höjd som finns i nätinformationssystemet. Det är frivilligt att lämna denna information.

8 Utrustningsutrymmen

Med utrustningsutrymme avses enligt punkt 3 i föreskriften skåp, kapsling, byggnad eller byggnadsdel där nätinфраstruktur har placerats eller ska placeras och som är lämpade för samutnyttjande. Fördelningsskåp och transformatorstationer som används för eldistribution har begränsad möjlighet till samutnyttjande. Begränsningen beror på allmän elsäkerhet och tillämpningen av elsäkerhetslagen.

För utrustningsutrymmen ska anges uppgift om till vilket nät (kommunikationsnät, elnät, fjärrvärmenät, fjärrkylanät, gasnät, vattentjänstnät eller trafiknät) utrustningsutrymmet hör (nättyp). Detta är väsentligt eftersom vissa aktörer kan verka inom flera branscher och nätet av denna möjlighet inte alltid är möjligt att definiera baserat på vem som gjort anmälan.

Dessutom ska utrustningsutrymmets typ anges, det vill säga om det är frågan om ett skåp (till exempel fördelningsskåp) eller kapsling, byggnad (till exempel utrustningsutrymme i kommunikationsnät eller transformatorstation i elnät) eller byggnadsdel.

För utrustningsutrymmen ska positionens x- och y-koordinater samt positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position anges (se punkt 3.14).

4 kap. Aktiva nätdelar

I detta kapitel i föreskriften beskrivs mer i detalj förpliktelserna gällande lämnande av uppgifter om aktiva nätdelar (se punkt 3.2).

9 Kommunikationsnät

Enligt definitionen i 3 § 39 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) avses med kommunikationsnät ett system av till varandra kopplade ledningar och anordningar avsett för överföring eller distribution av meddelanden via ledningar, med radiovågor, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt. Definitionen är ett överbegrepp till övriga kommunikationsnät i informationssamhällsbalken som är masskommunikationsnät, markbundet masskommunikationsnät, kabeltelevisionsnät och mobilkommunikationsnät.

Uppgifterna gällande kommunikationsnät kan lämnas antingen som enskilda kablar eller som rutter omfattande flera kablar. Nätaktören kan själv avgöra vilken uppgift som lämnas. Nätaktören ska också ange vilken uppgift det är frågan om (kabel eller rutt). Om nätaktören uppger kabeluppgifter som rutt i stället för som enskilda kabelvägar, ska nätaktören även lämna uppgift om antalet kablar som ingår i ruten. Om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup för kablar på samma rutt avviker från varandra, anges för ruten uppgift om det grundaste installationsdjupet där kabeln finns närmast markytan.

Av de uppgifter som lämnas ska framgå nättyp (kommunikationsnät) samt kvalificerare för nättyp samt typ av kabel. Kvalificeraren för nättyp kan vara antingen koppar-, koaxial- eller fibernät och typen av kabel antingen jord-, luft- eller sjökabel.

Dessutom ska kablarnas driftstatus, kartområde och visningsområde samt uppgift om huruvida Positionsdatatjänsten förmedlar visningsbegäran till den som utför nätaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet anges.

Nätet är byggt före 1 januari 2021

För kommunikationsnätskablar byggda före 1 januari 2021 ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) behöver anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om nätaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem.

För kommunikationsnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.144). Om uppgift om byggåret för ett fast kommunikationsverk finns tillgänglig ska det anges. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete bland annat för att bedöma positionsuppgiftens tillförlitlighet.

Nätet är byggt 1 januari 2021 eller senare

För kommunikationsnätskablar byggda 1 januari 2021 eller senare ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) ska anges om en kabels djup avviker från det planerade installationsdjupet eller om uppgiften har mätts av något annat skäl.

Positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup ska därmed lämnas om uppgiften har mätts antingen på beslut av nätföretaget själv eller på grund av att något installationsavtal eller att en myndighet kräver mätning av uppgiften. Syftet är att uppmätt information inte ska förloras utan uppgifterna dokumenteras så att uppgiften kan lämnas till den centrala informationspunkten.

Den enda situationen där föreskriften själv kräver mätning av uppgiften är om kabelns djup avviker från det planerade installationsdjupet. Syftet med detta är att få information om framförallt grunda installationer.

Även det planerade installationsdjupet (se punkt 3.15) ska anges.

För kablar i kommunikationsnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14) samt kommunikationsnätets byggår. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för den som påbörjar ett byggnadsarbete bland annat för att bedöma uppgiftens tillförlitlighet.

Anmälan av slingor

För kablar i kommunikationsnät lämnas dessutom uppgift om x- och y-koordinater för kablarnas slingor. För slingor lämnas också identifikationsuppgift för lokaliseringssonden om uppgiften finns tillgänglig i digital form.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nättaktören även meddelar ruttens bredd (meter) om nättaktören anmäler kablarna som en rutt i stället för som enskilda kablar.

Dessutom rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att nättaktören anger diameter för slingorna.

10 Elnät

Med elnät avses enligt 3 § 1 mom. 1 punkten i elmarknadslagen (588/2013) en för elöverföring eller eldistribution avsedd helhet som bildas av till varandra anslutna elledningar, transformator- och kopplingsstationer och andra elanläggningar och elutrustningar, system och program för användning av elnätet och produktion av elnätstjänster.

Uppgifterna gällande elnät kan lämnas antingen som uppgifter för enskilda kablar eller för rutter omfattande flera kablar. Nättaktören ska också ange vilken uppgift det är frågan om (kabel eller rutt). Om nättaktören uppger kabeluppgifter som rutt i stället för som enskilda kabelvägar, ska nättaktören även lämna uppgift om antalet kablar som ingår i ruten. Om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup för kablar på samma rutt avviker från varandra, anges för ruten uppgift om den grundaste installationen där kabeln finns närmast markytan.

Av de uppgifter som lämnas ska framgå nättyp (elnät) samt kvalificerare för nättyp samt typ av kabel. Nättypen kan vara antingen låg-, mellan- eller högspänningsnät eller utomhusbelysningsnät och typen av kabel antingen jord-, luft- eller sjökabel.

Dessutom ska näaktören meddela kablarnas driftstatus, kartområde och visningsområde samt uppgift om huruvida Positionsdatatjänsten förmedlar visningsbegäran till den som utför näaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet.

Nätet är byggt före 1 januari 2021

För elnätskablar byggda före 1 januari 2021 ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) behöver anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om näaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem.

För elnätskablar ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14). Om uppgift om byggåret för elnätet finns tillgänglig ska det anges. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete bland annat för att bedöma positionsuppgiftens tillförlitlighet.

Nätet är byggt 1 januari 2021 eller senare

För elnätskablar byggda den 1 januari 2021 eller senare ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) ska anges om en kabels djup avviker från det planerade installationsdjupet eller om uppgiften har mätts av något annat skäl.

Positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup ska därmed lämnas om uppgiften har mätts antingen på beslut av nätföretaget själv eller på grund av att något installationsavtal eller att en myndighet kräver mätning av uppgiften. Syftet är att uppmätt information inte ska förloras utan uppgifterna dokumenteras så att uppgiften kan lämnas till den centrala informationspunkten.

Den enda situationen där föreskriften själv kräver mätning av uppgiften är om kabelns djup avviker från det planerade installationsdjupet. Syftet med detta är att få information om framförallt grunda installationer.

Även det planerade installationsdjupet (se punkt 3.15) ska anges.

För kablar i elnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14) samt elnätets byggår.

Anmälan av slingor

För kablar i elnät lämnas dessutom uppgift om x- och y-koordinater för kabelns slingor. För slingor lämnas också identifikationsuppgift för lokaliseringssonden om uppgiften finns tillgänglig i digital form.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktören även meddelar ruttens bredd (meter) om nätaktören anmäler kablarna som en rutt i stället för som enskilda kablar.

Dessutom rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att nätaktören anger diameter för slingorna.

11 Fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät

Med naturgasnät avses enligt 3 § 1 punkten i naturgasmarknadslagen (508/2000) en för naturgasöverföring eller naturgasdistribution avsedd helhet som bildas av till varandra anslutna naturgasrör och naturgasrörssystem samt alla de behållare, anordningar och aggregat som hör till dessa och vilka innehåller naturgas.

I lagstiftningen finns inte motsvarande definition för fjärrvärme- och fjärrkylanät. Enligt Statistikcentralens definition är fjärrvärme värme som produceras i kraftverk, värmepanna eller värmecentral och som överförs genom ett fjärrvärmenät till uppvärmning av byggnader och framställning av varmt hushållsvatten. Fjärrkyla avser distribution av kylt vatten som producerats i en central produktionsanläggning via rör till flera fastigheter för kylning av byggnader, utrymmen och utrustning.

Uppgifterna gällande fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät kan lämnas antingen som uppgifter för enskilda rör eller för rutter omfattande flera rör. Nätaktören ska också ange vilken uppgift det är frågan om (rör eller rutt). Om nätaktören uppger röruppgifter som rutt i stället för som enskilda rör, ska nätaktören även lämna uppgift om antalet rör som ingår i rутten. Om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup för rör på samma rutt avviker från varandra, anges för rутten uppgift om den grundaste installationen där röret finns närmast markytan.

Av de uppgifter som lämnas ska framgå nättyp och kvalificerare för nättyp, det vill säga produkt (fjärrvärme eller fjärrkyla), antal rör, rörens ytmaterial (betong, plast, asbest eller tunnel) samt rörets diameter (DN- eller PE-storlek).

För gasnät ska anges minst nättyp (gas) samt kvalificerare för nättyp det vill säga rörets diameter (DN- eller PE-storlek), material (stål eller plast) och maximalt driftstryck (PN4, PN8, PN54 eller PN80).

Dessutom ska nätaktören ange rörens driftstatus, kartområde och visningsområde samt uppgift om huruvida Positionsdatatjänsten förmedlar visningsbegäran till den som utför nätaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet.

Nätet är byggt före 1 januari 2021

För fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät byggda före 1 januari 2021 ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) behöver anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om nätaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem.

För fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14).

Om uppgift om byggåret för fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät finns tillgänglig ska det anges. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för

den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete bland annat för att bedöma uppgiftens tillförlitlighet.

Nätet är byggt 1 januari 2021 eller senare

För fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät byggda 1 januari 2021 eller senare ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) eller uppgift om positionens djup (se punkt 3.13) ska anges om djupet avviker från det planerade installationsdjupet eller om uppgiften har mätts av något annat skäl.

Positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup ska därmed lämnas om uppgiften har mätts antingen på beslut av nätföretaget själv eller på grund av att något installationsavtal eller att en myndighet kräver mätning av uppgiften. Syftet är att uppmätt information inte ska förloras utan uppgifterna dokumenteras så att uppgiften kan lämnas till den centrala informationspunkten.

Den enda situationen där föreskriften själv kräver mätning av uppgiften är om kabelns djup avviker från det planerade installationsdjupet. Syftet med detta är att få information om framförallt grunda installationer.

Även det planerade installationsdjupet (se punkt 3.15) ska anges, om positionens z-koordinat eller uppgift om positionens djup saknas.

För fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position (se punkt 3.14) samt nätets byggår meddelas till den centrala informationspunkten.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att näaktören för rör i fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät även anger den uppgift om rörets diameter och skydds metod som finns i nätinformationssystemet.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att näaktören även meddelar ruttens bredd (meter) om näaktören anmäler kablarna som en rutt i stället för som enskilda kablar.

För fjärrvärme-, fjärrkyla- och gasnät byggda före 1 januari 2021 rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att näaktören dessutom meddelar uppgift om planerat installationsdjup, om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup inte har angetts.

12 Vattentjänstnät

Uppgifterna gällande rör i vattentjänstnät kan lämnas antingen som uppgifter för enskilda rör eller för rutter omfattande flera rör. Näaktören ska också ange vilken uppgift det är frågan om (rör eller rutt). Om näaktören uppger röruppgifter som rutt i stället för som enskilda rör, ska näaktören även lämna uppgift om antalet rör som ingår i rутten. Om z-koordinaten eller uppgift om positionens djup för rör på samma rutt avviker från varandra, anges för rутten uppgift om den grundaste installationen där röret finns närmast markytan vid installationstidpunkten.

Av de uppgifter som lämnas ska framgå nättyp (vattentjänst) samt kvalificerare för nättyp, som är antingen spillvattenavlopp, tryckavlopp, dagvattenavlopp,

tryckavlopp för dagvatten eller vattenledning. Avloppen omfattar även behandling och avledning av vatten.

Nätaktörer har inte skyldighet att lämna uppgift om vattenledningar, men på önskan av föreskriftsarbetsgruppen lades det till som en nättyp så att det är möjligt att frivilligt lämna också dessa uppgifter.

Dessutom ska nätaktören ange rörens driftstatus, kartområde och visningsområde samt uppgift om huruvida Positionsdatatjänsten förmedlar visningsbegäran till den som utför nätaktörens visningar eller till utredaren av visningsbehovet.

Nät byggt före 1 januari 2021

För vattentjänstnät byggda före 1 januari 2021 ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Positionens z-koordinat (se punkt 3.12) behöver anges endast om uppgiften finns i digital form, det vill säga om nätaktören har mätt och dokumenterat uppgiften i sitt nätinformationssystem.

För vattentjänstnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14).

Om uppgift om byggåret för vattentjänstnätet finns tillgänglig ska det anges. Byggåret lämnas eftersom det har konstaterats vara nödvändigt för den som påbörjar jordbyggnadsarbetet bland annat för att bedöma positionsuppgiftens tillförlitlighet.

Nät byggt 1 januari 2021 eller senare

För vattentjänstnät byggda 1 januari 2021 eller senare ska positionens x- och y-koordinater anges (se punkt 3.11). Även positionens z-koordinat (se punkt 3.12) ska anges.

För vattentjänstnät ska dessutom positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position samt byggår meddelas till den centrala informationspunkten (se punkt 3.14).

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktören för vattentjänstnät även anger den uppgift om rörets diameter och skyddsmetod som finns i nätinformationssystemet.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktören även meddelar ruttens bredd (meter) om nätaktören anmäler rören som en rutt i stället för som enskilda rör.

5 kap. Byggnadsplaner

13 Byggnadsplaner

I detta kapitel föreskrivs om de uppgifter som ska lämnas om byggnadsplaner.

En nätaktör ska lämna följande uppgifter om byggnadsplaner:

1. byggnadsplanens namn
2. nättyp för nätet som ska byggas

3. för elnät om det är frågan om ett lågspänningsnät, mellanspänningsnät, högspänningsnät eller låg- och mellanspänningsnät
4. avgränsning av projektområdet
5. byggtidplan (start- och slutdatum) samt
6. färdighetsgrad (preliminär eller genomförs).

Uppgifterna om byggnadsprojekt ska lämnas till Transport- och kommunikationsverkets tjänst Nätverksinformationspunkt (<https://verkkotietopiste.fi/>). Vid föreskriftens publiceringstidpunkt lämnas uppgifterna antingen till webbtjänsten eller via det elektroniska gränssnittet REST [8] som den tillhandahåller.

För främjande av sambyggnad är det bra att lämna projektuppgifter till informationspunkten så tidigt som möjligt eller åtminstone direkt efter beslut om genomförande. I detta skede är den slutliga sträckningen ännu inte planerad. Planering av sträckningen och tillståndsförfarandet bör i sambyggnadsobjekt göras i samarbete mellan de olika parterna. Detta ger den största möjliga kostnadsnyttan av sambyggande.

När preliminära planer preciseras ska nättaktören uppdatera den centrala informationspunkten med preciserade uppgifter om byggnadsplanerna. 7 § 1 mom. i lagen förpliktigar nättaktörerna att genom den centrala informationspunkten utan obefogat dröjsmål tillhandahålla informationen och ändringar i informationen.

13.1 Byggnadsplanens namn och nättyp

Nättaktörerna ska till tjänsten verkkotietopiste.fi lämna uppgift om byggnadsplanens namn samt nättyp för nätet som ska byggas, enligt föreskriften är nättypen antingen el-, fjärrvärme-, fjärrkyla-, gas-, vattentjänst- eller trafiknät.

För elnät ska det dessutom ges närmare information om det är ett lågspänningsnät, mellanspänningsnät, högspänningsnät eller låg- och mellanspänningsnät eller utomhusbelysningsnät som byggs. Uppgiften har lagts till eftersom den anses vara viktig vid bedömning av potentiella sambyggnadsprojekt.

En nättaktör kan också ange flera nättyper för ett projekt, vilket gör det möjligt att anmäla sambyggnadsprojekt vid ett tillfälle utan att varje nät som byggs i projektet behöver anmälas separat.

13.2 Avgränsning av projektområdet

Nättaktören ska ange projektområdets avgränsning. Nätområdets avgränsning kan bestå av ett eller flera punkt-, linje- och områdesobjekt.

Nättaktören kan digitalisera projektområdet i webbtjänsten genom att rita in det på kartan eller så kan nättaktören ladda nätets geometri från en shape- eller dxf-fil. Dessutom kan nättaktören föra över uppgifterna via det elektroniska gränssnittet [8].

Eftersom målsättningen är att byggnadsplanerna meddelas i ett så tidigt skede som möjligt förutsätter inte uppgifterna att nätets egentliga byggnadsplan görs upp, så uppgifterna kan således också vara preliminära. Därigenom är det också möjligt att den slutliga sträckningen eller projektområdet i någon mån avviker från den avgränsning av projektområdet som först anmäldes.

Om och när det sker förändringar i det planerade projektområdet ska nätaktören uppdatera de uppgifter som lämnats, i så god tid som möjligt när projektet framskrider.

13.3 Byggprojektets tidplan och färdighetsgrad

Nätaktörerna ska till tjänsten verkkotietopiste.fi lämna information om byggnadsarbetets byggtidplan (start- och slutdatum). När mycket preliminära byggplaner förs in i tjänsten, där genomförandeåret ännu inte är känt, kan datum anges med till exempel noggrannheten 1 januari 2021 till 31 december 2023 eller när endast genomförandemånaderna är kända utan närmare startdatum, kan datum till exempel ställas med noggrannheten 1 juni 2020 till 31 augusti 2020.

Nätaktören ska dessutom meddela uppgift om byggprojektets färdighetsgrad (preliminär eller genomförs). Alternativet preliminär används när ännu inget beslut har fattats om genomförande av projektet och uppgiften uppdateras när genomförandet har beslutats. Avsikten är därmed att i tjänsten verkkotietopiste.fi införa även projekt vars genomförande är osäkert.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktören till tjänsten verkkotietopiste.fi meddelar också uppgift om huruvida byggnadsarbetet är ett sambyggnadsprojekt mellan minst två parter. I det fallet meddelas nättyper för de olika nät som ska byggas.

Till kontaktuppgifter enligt punkt 4 i föreskriften rekommenderar Transport- och kommunikationsverket att åtminstone lägga till kontaktuppgifter till en representant för projektets huvudbeställare, men som kontaktuppgifter kan också e-postadresser till alla andra sambyggnadsparter läggas till.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar dessutom att nätaktören speciellt för projekt med längre varaktighet anger också byggprojektets planeringstidplan, ty även detta är viktig information för andra nätaktörer som är inresserade av sambyggande.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar nätaktören att lämna även annan tilläggsinformation om byggprojektet som kan vara nyttigt för den som söker information. Nätaktören kan lämna en noggrannare beskrivning av byggprojektet i fri form och lämna till exempel närmare kontaktuppgifter. Maximal längd på denna tilläggsbeskrivning är 2 000 tecken. Tilläggsinformationen visas för aktörerna i samband med sökresultat.

Dessutom kan nätaktören till uppgifterna för byggnadsplanerna lägga till bifogade filer som kan öppnas av den som söker information i samband med sökresultaten. Bifogad fil väljs genom att klicka på knappen Bilaga. Bilagor är inte obligatoriska. De filformat som stöds är PDF, GIF, JPEG, JPG, PNG, PPT, PPTX, DOC, DOCX, XLS, XLSX, DWG, DGN, DXF. Filens maximala storlek är 20 Mbyte.

Dessa beskrivningar i fri form bör vara sådana att den som önskar sambygga kan utnyttja dem för att avgöra om byggnadsarbetet eventuellt skulle kunna fungera som sambyggnadsprojekt med sitt nät. Avsikten är att tillhandahålla ett flexibelt verktyg för att dela denna information och undvika onödiga kontakter i situationer där det inte är praktiskt möjligt eller ekonomiskt vettigt för någondera parten med sambyggnad av vissa nät eller deras komponenter.

Till exempel säger inte byggnadsprojektets typ "trafiknät" mycket om byggnadsprojektets karaktär och dess lämplighet för viss sambyggnad. Här skulle det vara bra om nättaktören berättar om det är frågan om till exempel byggande av en väg, gata eller trottoar eller till exempel ett spårbundet projekt. När det gäller elnät utgörs sådan nyttig information sannolikt av om det är frågan om byggnadsarbete för låg-, mellan- eller högspänningsnät.

Dessutom bör nättaktören berätta om det är frågan om att bygga en helt ny nätinfrastruktur, förnyelse av befintlig eller ändringsarbete/reparation.

6 kap. Informationsformat och lämnande

I detta kapitel i föreskriften ges information om det koordinatsystem som ska användas vid lämnande av information samt krav gällande positionsnoggrannhet och informationssätt för rutter.

Uppgifterna ska lämnas i ett visst koordinatsystem så att ingen konvertering behöver göras i den centrala informationspunkten. Med detta strävar man efter att undvika eventuella konverteringsfel och därigenom säkerställa att informationen är korrekt.

Avsikten är att den som lämnar informationen svarar för att uppgifterna är korrekta och att uppgifterna kan göras tillgängliga för dem som frågar, utan manuell kontroll. Den som lämnar informationen svarar därmed också vid behov för att konvertera informationen till ett format enligt föreskriftens krav.

14 Koordinatsystem

Enligt föreskriften ska nättaktören lämna uppgifter gällande fysisk infrastruktur, aktiva nätdelar och byggnadsplaner till den centrala informationspunkten i koordinatsystemet ETRS-TM35FIN (EPSG:3067). Koordinaterna anges så att x-koordinaten avser östkoordinaten och y-koordinaten nordkoordinaten.

Som koordinatsystem har valts ETRS-TM35FIN eftersom det är den kartprojektion och det plankoordinatsystem enligt rekommendationen JHS 197 [9] som sedan 2005 har använts i finländska terrängkartor.

Med z-koordinat avses uppgift om positionens höjd för en underjordisk struktur, som ett rörs, en brunns eller en kabels övre yta. Föreskriftsenlig z-koordinat (se punkt 3.12) ska anges i höjdsystemet N2000 enligt de uppgifter som uppmätts och dokumenterats i nättaktörens system. Höjdsystemet N2000 är Finlands nationella höjdsystem överensstämmer med rekommendationen JHS 163 [10].

15 Positionsnoggrannhet och sättet att bestämma position

Nättaktörer ska uppge positionsnoggrannhet enligt kapitlen 3 och 4 för positionens x- och y-koordinater. Om föreskriften ålägger en nättaktör att lämna uppgift om z-koordinat eller positionens djup eller om nättaktören frivilligt vill lämna uppgiften, ska nättaktören också uppge positionsnoggrannheten för z-koordinaten eller uppgiften om positionens djup.

Positionsnoggrannheten ska uppges som talvärde (\pm meter). Denna positionsnoggrannhet används såväl för punkt-, linje- som områdeslika objekt. För ett punktformigt objekt antas positionsnoggrannheten vara samma för såväl x- som y-koordinaten. För ett linjeformat objekt skapar positionsnoggrannheten en buffert eller ett skyddsområde på linjens båda sidor och för områdeslika objekt skapar

positionsnoggrannheten ett buffert-/skyddsområde på båda sidor av områdets gränslinjer.

Nätaktören måste själv vid behov bedöma positionsnoggrannheten separat för varje fysisk infrastrukturdelen eller aktiv nätdel i de uppgifter som lämnats. Om till exempel en del av en kabelrutt är mätt och dokumenterad noggrannare ska positionsnoggrannheten anges separat för denna del av rутten.

Om uppgifterna är digitaliserade och exakt uppgift om kablarnas position inte finns, kan positionsnoggrannheten vara ± 2 eller upp till ± 10 meter när det gäller x- och y-koordinaterna. Viktigt i informationen är att kunna meddela den som påbörjar ett jordbyggnadsarbete så noggrant som möjligt om det finns eller om det kan finnas någon aktörs nätinfrastruktur på grävområdet.

Utgångspunkten för att ange positionsnoggrannhet är 100 procent tillförlitlighet, det vill säga att 100 procent av den anmälda fysiska infrastrukturen och de aktiva nätdelarna finns inom den angivna positionsnoggrannheten (det angivna buffertområdet).

För positionens x- och y-koordinater anges dessutom om positionen är uppmätt eller digitaliserad ur karta. Om uppgiften är digitaliserad ur karta, anges kartans skala om uppgiften finns tillgänglig. För x- och y-koordinaterna och för djupuppgiften ska en preciserad uppgift om mätmetoden (mätt ur öppet schakt/efter täckning av schakt) lämnas om uppgiften finns tillgänglig.

Enligt föreskriften ska positionsnoggrannheten för positionens x- och y-koordinater i fysiska infrastrukturer och aktiva nätdelar som har byggts 1 januari 2021 eller senare uppges med minst ± 10 cm noggrannhet i tätorter och med minst ± 50 cm noggrannhet utanför tätorter. Med tätort avses Finlands miljöcentralers tätortsdefinition (se punkt 3.16).

Enligt föreskriften ska dessutom positionsnoggrannheten för positionens z-koordinat eller uppgiften om positionens djup i fysiska infrastrukturer och aktiva nätdelar som har byggts 1 januari 2021 eller senare ska uppges med minst ± 10 cm noggrannhet.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktörerna dessutom lämnar uppgift om eventuellt skydd till Positionsdatatjänsten, eftersom det ofta ger viktig information om bland annat grunda installationer som kräver speciellt skydd. Det är frivilligt att lämna denna information.

16 Lämnande av uppgifter

Uppgifterna lämnas när det gäller fysisk infrastruktur (kapitel 3, punkt 5–8) och aktiva nätdelar (kapitel 4, punkt 9–12) antingen som vektormaterial med hjälp av de elektroniska gränssnitt som Positionsdatatjänsten stöder eller genom digitalisering med verktygen i Positionsdatatjänsten. För fysiska infrastrukturer (kapitel 3, punkt 5–8) behandlas endast uppgifterna om en underjordisk infrastruktur (t.ex. skyddsror) i Positionsdatatjänsten i syfte att undvika grävskador, även om alla uppgifter enligt 3 kap. samlas in via Positionsdatatjänsten närmast av informationssäkerhetsskäl. Alla uppgifter om fysiska infrastrukturer (kapitel 3, punkt 5–8) behandlas i tjänsten Nätverksinformationspunkt (verkkotietopiste.fi) med tanke på samutnyttjande.

Om nätaktören anlitar en utredare av visningsbehov, ska utredaren kunna arbeta med Positionsdatajämsten via det elektroniska gränssnittet eller via andra verktyg i tjänsten. I första hand ska man arbeta via det elektroniska gränssnittet. Andra verktyg i tjänsten kan omfatta till exempel ett elektroniskt användargränssnitt. Telefonsamtal eller e-post är inte verktyg för utredare av visningsbehov.

Uppgifter enligt punkt 13 gällande byggnadsplaner lämnas i Nätverksinformati-
onspunkten på verkkotietopiste.fi antingen genom de verktyg som tjänsten till-
handahåller eller genom det elektroniska gränssnittet REST [8]. Nätaktören kan i
webbtjänsten digitalisera projektområdet genom att rita in det på kartan med de
verktyg som tjänsten erbjuder eller så kan nätaktören ladda nätets geometri från
en shape- eller dxf-fil.

Rekommendationer

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att nätaktörer börjar lämna sina uppgifter till Positionsdatajämsten fr.o.m. den 1 juni 2023 så att det finns tillräckligt med tid att testa tjänsten med hjälp av faktiska uppgifter innan tjänsten tas i drift.

7 kap. Ikraftträdandebestämmelser

Detta kapitel i föreskriften innehåller bestämmelser gällande föreskriftens ikraftträdande.

17 Ikraftträdande

Förpliktelseerna i föreskriftens kapitel 3 och 4 träder i kraft den 31 december 2023 då uppgifterna senast ska vara lämnade i Positionsdatatjänsten.

Ibrukttagandet av Positionsdatatjänsten har fördröjts från den planerade tidpunkten den 1 oktober 2022 och därför förlängs den ursprungliga tiden för lämnande av uppgifter till Positionsdatatjänsten.

Föreskriften gäller tills vidare.

LAGSTIFNING

Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter grundar sig på lagstadgad behörighet att utfärda föreskrifter. Syftet med detta kapitel är att ge den som tillämpar föreskriften en helhetsbild över de lagbestämmelser som ligger till grund för föreskriften. Dessutom ingår i kapitlet en förteckning över övrig lagstiftning med anknytning till ämnet.

1 Rättsgrund

1.1 Finsk lagstiftning

Transport- och kommunikationsverkets föreskrift grundar sig på lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur (276/2016) [12]. I 13 § i lagen ges Transport- och kommunikationsverket behörighet att meddela närmare tekniska föreskrifter om minimiinhåll och digital form för den information som avses tillgängliggöras genom den centrala informationspunkten och om interoperabiliteten och informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen. Lagen trädde i kraft 1 juli 2016.

Lag om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur, 5 § central informationspunkt

Enligt 5 § 1 mom. i lagen har Transport- och kommunikationsverket till uppgift att se till att det finns en lättanvänd och informationssäker central informationspunkt, genom vilken det utan obefogat dröjsmål och i digital form lämnas information om

- 1) nätens fysiska infrastruktur,
- 2) planerade byggarbeten,
- 3) tillståndsförfaranden som gäller byggande,
- 4) positionen för kablar, rör och liknande aktiva delar av nätet.

Enligt paragrafens 2 mom. behöver information dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

- 1) nätens informationssäkerhet,
- 2) allmän eller nationell säkerhet,
- 3) företags- och affärshemligheter.

Lag om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur, 7 § Informationskyldighet

Enligt 7 § 1 mom. i lagen ska en nätaktör genom den centrala informationspunkten i digital form och utan obefogat dröjsmål tillhandahålla den information som avses i 5 § 1 mom. och ändringar i informationen.

Lag om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur, 13 § Transport- och kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter

Enligt 13 § i lagen meddelar Transport- och kommunikationsverket närmare tekniska föreskrifter om minimiinhåll och digital form för den information som avses i 7 § samt interoperabiliteten och informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen.

I regeringens proposition om lagen (RP 116/2015) konstateras att med stöd av paragrafen får Transport- och kommunikationsverket meddela närmare tekniska

föreskrifter om informationsinnehållet, om i vilken form uppgifterna är informationssäkert tillgängliga i webbtjänsten samt om hur och i vilken form nättaktörerna ska lämna informationen till informationstjänsten. Dessutom kan närmare tekniska föreskrifter meddelas till exempel gällande uppgifternas digitala format och koordinatsystem samt om på vilken noggrannhetsnivå uppgifterna ska finnas tillgängliga. I kommunikationsutskottets betänkande föreslogs att till paragrafen foga en rätt för Transport- och kommunikationsverket att meddela föreskrifter även om minimiinhåll i informationen (KoUB 3/2016 rd) [13], som riksdagen godkände som överensstämmande med innehållet i lagförslaget. För systemets funktion och användbarhet i praktiken sågs det viktigt att den information som samlas i den centrala informationspunkten är tillräckligt enhetlig.

I denna föreskrift ställs närmare tekniska krav på minimiinhåll i informationen samt på sättet att lämna informationen.

1.2 EU-lagstiftning

Föreskriften sammanhänger med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (sambyggnadsdirektivet [4]). Sambyggnadsdirektivet har genomförts genom lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur. Direktivet är ett minimidirektiv, det vill säga det ger medlemsländerna möjlighet att införa det nationellt även med striktare villkor.

I sambyggnadsdirektivets artikel 4.1 förutsätts medlemsstaterna säkerställa att varje företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät har rätt att på begäran få tillgång till minimiinformation om nätoperatörens befintliga fysiska infrastrukturens placering och rutter, infrastrukturens typ och nuvarande användning samt kontaktpunkt.

Enligt sambyggnadsdirektivets artikel 4.2 får medlemsstaterna kräva att varje offentligt organ som på grund av sina uppgifter förfogar över delar av den minimiinformation som avses i artikel 4.1 i elektroniskt format på elektronisk väg gör denna information tillgänglig via den centrala informationspunkten före den 1 januari 2017. Alla uppdateringar av informationen och alla nya delar av information ska göras tillgängliga genom den centrala informationspunkten inom två månader från den dag då de mottas. Medlemsstaterna ska enligt punkt 3 i samma artikel säkerställa att den centrala informationspunkten gör tillgången till minimiinformation enligt denna punkt tillgänglig senast den 1 januari 2017.

Enligt artikel 4.4 i sambyggnadsdirektivet, om minimiinformationen inte finns tillgänglig via den centrala informationspunkten ska nätoperatörerna ge tillgång till sådan information på särskild skriftlig begäran från ett företag som tillhandahåller eller som har tillstånd att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät.

Enligt artikel 6.3 i sambyggnadsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att nätoperatören via den centrala informationspunkten tillhandahåller den minimiinformation som avses i artikel 6.1 om pågående eller planerade byggtekniska arbeten i anslutning till sin fysiska infrastruktur, det vill säga position och slag av arbete, ifrågavarande nätelement, beräknad starttidpunkt och varaktighet för arbetena samt kontaktpunkt.

Artikel 7.1 i sambyggnadsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna ska se till att all relevant information om tillståndsförfaranden som krävs för byggande finns tillgänglig via den centrala informationspunkten.

Artikel 10.4 i sambyggnadsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna ska utse ett eller flera centrala informationspunkter där information om fysisk infrastruktur och planerade byggprojekt i anslutning till nät finns tillgänglig.

2 Andra relaterade bestämmelser

I detta kapitel beskrivs bestämmelser där de uppställda skyldigheterna inte behandlas i föreskriften men som sammanhänger med föreskriftens ämne och därmed bör observeras för helhetsbildens skull. Listan är inte täckande och även andra bestämmelser som inte behandlas i detta sammanhang anknyter till de tillstånd som behövs för byggande av nät.

Tillgänglighet för information gällande telekablers placering, 241 § och 242 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation [14]

Enligt 241 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) ska teleföretagen avgiftsfritt ge information om var telekablar är placerade. Enligt 242 § i samma lag ska teleföretagen se till att information om var telekablar är placerade (kabelinformation) finns tillgänglig i digital form och sörja för att det tekniskt sett är möjligt att tillhandahålla kabelinformationen centralt och från ett enda ställe. Kabelinformation ska behandlas på ett sådant sätt att informationen är tillbörligt skyddad mot kränkningar av och hot mot informationssäkerheten. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om kabelinformationens digitala form samt om informationssäkerheten vid behandlingen av kabelinformation.

Teleföretagen har redan innan lagen om sambyggnad och samutnyttjande trädde i kraft haft en skyldighet att digitalisera kabelinformationen. Teleföretagen har också haft skyldighet att sörja för att kabelinformationen tekniskt kan tillhandahållas centralt från ett enda ställe. I lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ges Transport- och kommunikationsverket möjlighet att meddela närmare föreskrifter om kabelinformationens digitala form samt om informationssäkerheten vid behandlingen av kabelinformation. Transport- och kommunikationsverket har inte utfärdat föreskrifter i frågan.

Arbete som äventyrar jordkablar och utredande av var jordkablar är placerade, elmarknadslagen 110 § [15]

Enligt 110 § i elmarknadslagen (588/2013) ska nätinnehavaren kostnadsfritt ge den som utarbetar en plan över jordbyggnadsarbete, skogsarbete, vattenbyggnadsarbete eller annat arbete i närheten av elkablar och den som utför arbetet information om de elkablar som finns i närheten av objektet i fråga. Nätinnehavaren ska se till att uppgifterna om var elkablarna finns är tillgängliga i digital form för dem som har rätt att få uppgifterna och lämna den som utför arbetet de uppgifter och anvisningar som behövs för att faror ska kunna undvikas. Uppgifterna om var elkablarna finns ska behandlas och förvaras så att de är tillgängliga för dem som är berättigade att använda dem och så att inte informationssäkerheten äventyras.

Föreskrift 54 om säkerställande av kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt om synkronisering av kommunikationsnät [16]

Transport- och kommunikationsverkets föreskrift 54 innehåller bestämmelser om funktionen hos allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster, data-skydd och informationssäkerhet under normala förhållanden, vid störningar under normala förhållanden och under undantagsförhållanden. Föreskriften ålägger teleföretagen minimiskyldigheter bland annat om säkerställande av effektmatning av de utrustningar som används vid genomförande av kommunikationsnät och -tjänster, säkerställande av utrustningar och förbindelser, fysiskt skydd av utrustningar och utrustningsutrymmen samt synkronisering av kommunikationsnät.

Föreskriften ställer också krav på skydd av transmissionsvägar. Med transmissionsvägar avses i ifrågavarande föreskrift ledare av metall och optiska fibrer som används för överföring av data eller så kan transmissionsvägar bygga på elektromagnetiska vågor som utbreder sig fritt. Föreskriften förutsätter bland annat att kraven i standard SFS-EN 50174-3 följs vid installation och grävning av transmissionsvägar. Föreskriften tillåter avvikelser från standardens krav på minimum installationsdjup i accessnätet, det vill säga på den del av det allmänna kommunikationsnätet som finns mellan kundfastigheternas interna kommunikationsnät och teleföretagets regionala nät eller stamnät, med beaktande av installationsförhållanden, kabelns konstruktion och tillräckligt skydd av kabeln.

REFERENSLISTA

- [1] Lag om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (10/2015), <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2015/20150010>
- [2] Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), offentlighetslagen, <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990621>
- [3] Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2019/20190906>
- och
- statsrådets förordning om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019), <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2019/20191101>
- [4] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2014/61/EU av den 15 maj 2014 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation (sambyggnadsdirektivet), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1457862346531&uri=CELEX:32014L0061>
- [5] Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur och om ändring av informationssamhällsbalken (RP 116/2015 rd), <http://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2015/20150116>
- [6] Statistikcentralens tätortsdefinition, https://www.stat.fi/meta/kas/taajama_sv.html
- [7] Tätortsavgränsning som produceras av Finlands miljöcentral, http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Yhdyskuntarakenne/Tieto_yhdyskuntarakenteesta/Taajamien_rajaus
- [8] Transport- och kommunikationsverket, Användning av Nätverksinformationspunktens elektroniska gränssnitt, https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/Natverksinformationspunktens_elektroniska_gransnitt.pdf
- [9] JHS 197 EUREF-FIN koordinatsystem, <http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS197/JHS197.html#H8>
framsida på svenska, <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/recommendations/197/full>
- [10] JHS 163 Finlands höjdsystem N2000, <http://docs.jhs-suositukset.fi/jhs-suositukset/JHS163/JHS163.html>
framsida på svenska, <http://www.jhs-suositukset.fi/web/guest/jhs/recommendations/163>
- [11] Finlex – Finlands författningssamling, myndigheternas föreskriftssamlingar, <https://www.finlex.fi/sv/>, e-post: finlex@edita.fi
- [12] Lag om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur (276/2016, sambyggnads- och samutnyttjandelagen), <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2016/20160276>

[13] Kommunikationsutskottets betänkande KoUB 3/2016 - RP 116/2015 rd,
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Mietinto/Sidor/KoUB_3+2016.aspx

[14] Lag om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) uppdaterad version, <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20140917>

[15] Elmarknadslagen [588/2013], uppdaterad version,
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2013/20130588>

[16] Transport- och kommunikationsverkets föreskrift 54 om säkerställande av kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt om synkronisering av kommunikationsnät, <https://www.finlex.fi/sv/viranomaiset/normi/480001/42160>